

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1470/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 3 у вези става 1. и 2. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милене Јефтић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 1154/18 од 19.05.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 701/21 од 06.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милене Јефтић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 1154/18 од 19.05.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 701/21 од 06.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу К 1154/18 од 19.05.2021. године, поред осталог, окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 3 у вези става 1. и 2. у вези члана 33. Кривичног законика, па је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) месеца.

Истом пресудом, између осталог, окривљени АА је обавезан да суду на име трошкова кривичног поступка плати износ од 3.591,95 динара, а ОЈТ у Шапцу износ од 3.708,98 динара, те да солидарно са другим окривљеним плати оштећеном ББ износ од 181.500,00 динара, а на име паушала износ од 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док је оштећени ББ ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 701/21 од 06.10.2021. године, усвајањем жалбе ОЈТ у Шапцу преиначена је првостепена пресуда, у делу одлуке о казни

у односу на окривљеног АА, па је исти због кривичног дела противправно лишење слободe у саизвршилаштву из члана 132. став 3 у вези става 1. Кривичног законика, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) месеци и у делу одлуке о тршковима кривичног поступка па је, окривљени АА обавезан да оштећеном ББ солидарно са другим окривљеним, плати износ од 66.000,00 динара, док су, поред осталих, жалбе окривљеног АА, и његовог браниоца, као и жалба ОЈТ у Шапцу у преосталом делу, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног АА, адвокат Милена Јефтић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, док из образложења произилази да исти подноси и због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног наводи да у изреци пресуде није наведена свест о противправности, као битан елемент кривичног дела, па је окривљени, према ставу браниоца, оглашен кривим због дела које по закону није кривично дело.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, по оцени Врховног касационог суда, не могу се прихватити као основани.

Одредбом члана 132. став 1. Кривичног законика прописано је кажњавање оног ко другог противправно затвори, држи затвореног или му на други начин противправно одузме или ограничи слободу кретања, док тежи облик овог кривичног дела из става 2. постоји ако дело из става 1. учини службено лице злоупотребом свог положаја или овлашћења, а из става 3. ако је противправно лишење слободe трајало дуже од тридесет дана или је вршено на свиреп начин или је лицу које је противправно лишено слободe услед тога тешко нарушено здравље или су наступиле друге тешке последице.

Изреком правноснажне пресуде окривљени АА оглашен је кривим да је у време и месту означеном у изреци пресуде „...у урачунљивом стању, свестан забрањености свог дела, са умишљајем, заједно са још једним лицем, извршио кривично дело као службено лице – полицијски службеник... злоупотребом свог службеног положаја и овлашћења тако што је оштећеном... противправно одузео слободу кретања на свиреп начин... при чему је био свестан свога дела и хтео његово извршење...“, на начин описан у изреци правноснажне пресуде.

По оцени овога суда, у чињеничном опису радње извршења окривљеног, датом у изреци правноснажне пресуде, наведене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 3 у вези става 1. и 2. у вези члана 33. Кривичног законика, за које је окривљени АА оглашен кривим том пресудом. Изрека правноснажне пресуде садржи како објективна обележја, тако и субјективна обележја предметног кривичног дела, која се тичу свести и воље окривљеног за извршење дела, укључујући и свест о забрањености дела – противправности.

Налазећи, из изнетих разлога, да правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни касациони суд је у овом делу захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Бранилац окривљеног у даљем образложењу повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, указује на противречности између изреке првостепене и другостепене пресуде у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, коју истиче као разлог подношења захтева, те надаље указује и да је изрека првостепене пресуде неразумљива (члан 438. став 1. тачка 11) ЗКП), јер не садржи јасне наводе о томе која овлашћења је окривљени као полицијски службеник, имао.

Како битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу, није разматрао.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости надаље наводи да је на штету окривљеног АА учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, јер су нижестепени судови као отежавајућу околност на страни окривљеног ценили упорност у извршењу кривичног дела, која околност, према наводима браниоца, представља обележје предметног кривичног дела и није могла бити узета у обзир и као отежавајућа околност приликом одмеравања казне окривљеном, сходно одредби члана 54. став 3. Кривичног законика.

Изложени наводи захтева, по оцени Врховног касационог суда, нису основани.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ, прописано је да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела, или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

Према стању у списима, приликом доношења одлуке о казни, као отежавајућа околност, нису цењене околности која представљају законско обележје кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим, већ су цењене околности из члана 54. Кривичног законика, које су од утицаја на одмеравање казне, а које не представљају околности које чине обележја кривичног дела у питању. Упорност у извршењу кривичног дела – околност на коју се позива бранилац у поднетом захтеву, по оцени Врховног касационог суда, не представља радњу извршења тог кривичног дела нити његово обележје. При томе ову околност првостепени суд је узео у обзир приликом доношења своје одлуке, чиме није повређена одредба члана 54. став 3. Кривичног законика.

Самим тим, побијаном правноснажном пресудом, у овом делу, није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. Кривичног законика, на коју се неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује.

Образлажући надаље повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац окривљеног АА истиче да је суд погрешно окривљеном као отежавајућу околност ценио „његову ранију осуђиваност“ за два кривична дела из члана 137. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, за која кривична дела је сходно одредби члана 98. став 2. тачка 2) КЗ наступила законска рехабилитација и стекли су се услови за брисање изречене условне осуде из казнене евиденције.

Наводи браниоца, по налажењу овога суда представљају повреду одредбе члана 440. ЗКП, јер се ради о утврђивању чињеница о испуњености услова за законску рехабилитацију, која повреда не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, због чега Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу, није разматрао.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, док осталим наводима захтева, полемише са чињеничним утврђењима суда, оспоравајући како постојање намере окривљеног да оштећеног противправно лиши слободе, тако и свирепости у поступању овог окривљеног приликом извршења кривичног дела, што представља повреду члана 440. ЗКП. Поред тога, бранилац указује да првостепени суд у образложењу пресуде није дао разлоге због чега је одбијен доказни предлог одбране да се испита лице које је учествовало у тучи са оштећеним, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како повреда члана 440. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, не представљају законске разлоге, због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца због повреде закона, Врховни касациони суд се у разматрање и оцену ових навода захтева за заштиту законитости није упуштао.

Бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, али наводи захтева не садрже објашњење у чему се ова повреда закона конкретно састоји. Како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у смислу члана 489. став 1. ЗКП, то се овај суд у разматрање навода захтева у том делу који у смислу члана 484. ЗКП, нема прописан садржај, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**